

Heikki Vierimaa

27.9.2022

Eduskunta
Talousvaliokunta
tav@eduskunta.fi

Talousvaliokunta, kirjallinen lausunto 28.9.2022

Asia: E 113/2022 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission ehdotus neuvoston asetukseksi korkeisiin energiahintoihin liittyvistä hätätoimenpiteistä (energianhinta-asetus)

Pyydettyinä lausuntona Energianhinta-asetuksesta Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

Korkeat energianhinnat ovat kurittaneet niin kotitalouksia kuin teollisuutta jo pidemmän aikaa. Juurisyy korkeille hinnoille on Venäjän hyökkäyssodan aiheuttama energiakriisi, jossa tarjonta ei ole kyennyt vastaamaan kysyntään aiemmin totutulla tavalla. Osana ongelman ratkaisua Euroopan komissio julkisti 14.9. asetusehdotuksensa hätätoimenpiteistä korkeisiin energiahintoihin.

Asetusehdotuksessa metsäteollisuuden *kannalta keskeisimmät* asiat ovat inframarginaalisten tuotantomuotojen tuottokatto ja sähkönkulutuksen vähentäminen.

Inframarginaalisten tuotantomuotojen tuottokatto

Metsäteollisuus pitää ehdotusta vaikeasti tulkittavana ja sen vaikutusta sähkömarkkinoihin tulisi tarkastella laajemmin. Markkinoiden häiriötön toiminta on tärkeä edellytys myös sähkönkäyttäjän näkökulmasta. Useiden yksityiskohtien ollessa vielä auki on hyvin vaikeaa arvioida tuottokaton vaikutuksista markkinatoimijoihin ja siten markkinoiden toimintaan.

Metsäteollisuuden osuus Suomen sähkönkulutuksesta on hieman yli 20 %. Samaan aikaan alan oma fossiilivapaa sähköntuotanto on noussut ja nousee edelleen merkittävästi selluinvestointien myötä. Metsäteollisuus on silti edelleen huomattavasti suurempi sähkön käyttäjä kuin tuottaja. Oman sähköntuotannon lisäksi metsäteollisuuden yritykset ovat investoineet muuhun päästöttömään sähköntuotantoon.

Vientiteollisuuden mahdollinen kustannusten kasvattaminen tilanteessa, jossa energiakustannukset ovat jo muutoinkin kasvaneet voimakkaasti on kestäväntöntä. Lisäksi tuottokatto tulee vaikuttamaan negatiivisesti vihreän siirtymään tarvittaviin investointeihin. Tämä on ristiriidassa fossiilivapaan sähköntuotannon lisäämistavoitteen kanssa.

Suomen tulee varmistaa, että teollisuuden investointeja sähköntuotantoon ja ylijäämäisiä tuotantolaitoksia tarkastellaan kokonaisuutena, eikä tuottokattoa kohdistetaan siten, että oma sähköntuotanto menisi tuottokaton piiriin.

Heikki Vierimaa

27.9.2022

Ongelmana nähdään tuottokaton käytännön toimeenpano, joka vaatii valtavan määrän byrokratiaa ilman tarkempaa vaikutustenarvioita kerättävästä veron määrästä. Tuottokatto määräaikaisenakin olisi vastoin suurinvestointeja tekevän teollisuuden edellyttämää pitkäjänteistä ja ennakoitavaa energiapolitiikkaa.

Sähkön kulutuksen vähentäminen (Energiamäärä ja korkeiden hintojen aikainen kulutuksen leikkaaminen)

Metsäteollisuus kannattaa sähkönkulutuksen säästämistavoitteen asettamista. Jäsenmaissa toteutettavat kampanjat kuten Suomen Astetta Alemmas -kampanja on erinomainen väline vastaamaan sähkönkulutuksen vähentämiseen. Teollisuudessa yritykset toimivat markkinaehtoisesti myös sähkömarkkinoilla ja siten hinta ohjaa niiden tuotantoa. Metsäteollisuudessa sähkönkäytön rajoittaminen vähentäisi väistämättä tuotannon määrää ja olisi siten yhteiskunnalle haitallista.

Korkeiden hintojen aikaisen kulutuksen vähentämiseen suhtaudutaan myönteisesti, mutta kansallisen mallin tulee toimia markkinaehtoisesti. Useat metsäteollisuuden yritykset toteuttavat jo nyt kulutusjoustoja markkinaehtoisesti. Sähkömarkkinat ohjaavat jo kysyntäjoustoja, eikä tätä hintasignaalia tule hämärtää. Lisäisen kulutusjoustokapasiteetin aktivoimista markkinoiden käyttöön nähdään perusteltuna toimenpiteenä.

Yleisiä näkökulmia

Komission esittämässä paketissa on edelleen niin paljon kysymysmerkkejä, että hankkeiden toteutuskelpoisuus itsessään on hämärän peitossa. Ehdotus ei sisällä muun muassa vaikutustenarvioita tai tarkempia tietoja siitä miten tuottokatto kohdistettaisiin tai millaista liikkumavaraa olisi kansallisesti odotettavissa. Ehdotus ei myöskään tunnista mitään riskejä tuottokaton vaikutuksesta markkinoiden toimintaan tai markkinatoimijoiden käyttäytymiseen.

Suomalainen metsäteollisuus poikkeaa huomattavasti muista teollisuudenaloista ja mannereurooppalaisesta metsäteollisuudesta niin itse tuotetun sähkön kuin omistamiensa tai osaomistamiensa sähköntuotantolaitosten takia.

Useat metsäteollisuuden yritykset ovat investoineet huomattavasti fossiilivapaaseen sähköntuotantoon ja toteuttavat jo nyt kulutusjoustoja markkinaehtoisesti. Nämä ovat tärkeitä asioita koko sähköjärjestelmän kannalta eikä tätä kehitystä tulisi hidastaa millään ohjauksella.

Metsäteollisuus ry

Paula Lehtomäki
toimitusjohtaja